

Een rijk land.....

Nederlanders wonen in één van de rijkste landen van de wereld. Rijk zijn kun je op veel manieren. Je kunt je rijk rekenen, rijk voelen maar ook rijk zijn door de omgeving waarin je leeft. Je kunt je rijk voelen in een rijke natuur. Een belangrijk onderdeel van de natuur zijn de bossen. Al was het alleen maar omdat, op kleine uitzonderingen na, overal waar Nederlanders niks zouden doen, de natuur neigt naar bosvorming. In dit land, met zijn kleine bosoppervlak, zou je dat haast vergeten: als mensen zouden verdwijnen was binnen een paar jaar het hele land bebost.

Omdat dat bos hinderlijk is op vele plekken, wordt er gemaaid, gekapt, gewied enzovoorts. Op een gegeven ogenblik was er zo weinig bos over dat we ons, in bosrijk Nederland, zorgen moesten gaan maken over de hoeveelheid bos. De bescherming van het Bosareaal is zelfs vastgelegd in een wet. Deze wet had en heeft tot doel het in stand houden of uitbreiden van het bosareaal. Voor een ieder die van bossen houdt een goede wet: het bosareaal wordt niet kleiner en breidt

zelfs uit. Zo gauw een bepaald gebied 'bosdragend' is, valt het onder de Boswet en rekenen we onszelf weer wat rijker aan bos. Waarover deze wet ons in het ongewisse laat is wanneer we blij moeten zijn met onze bossen. De kwaliteit is destijds bij de kamerbehandeling bewust buiten beschouwing gelaten. Ook daarmee kan de bosliefhebber goed leven: beseigenaren hebben daardoor grote vrijheid om bos te beheren. De kwaliteit is dus een zaak van de eigenaar. Je hoeft niets te doen in je bos, maar je mag het ook helemaal kappen, en alles wat daartussen ligt. Als je teveel kapt, krijg je herplantplicht. Het schijnt mij toe dat de meeste bosliefhebbers blij zijn met deze wet en bescherming van het bosareaal een belangrijk goed vinden. Een Boswet als de onze zou wellicht in sommige landen het verdwijnen van onvoorstelbare hoeveelheden bos kunnen stoppen.

Ze zijn dus inderdaad rijk. Onze armoede komt wat mij betreft tot uiting in wat we met de bossen doen. Ervan uitgaande, dat overal waar mensen niets meer doen, op den duur vanzelf bos ontstaat, sta je versteld van het beleid dat er gemaakt wordt. Sinds de zeventiger jaren interesseer ik mij voor bossen: sindsdien heb ik de onder meer de volgende termen moeten slikken: Nationale parken (weet u nog?), Grote Eenheden Natuur (kent u die óók nog?), Meerjarenplan Bosbouw (dat vi-geert), multifunctioneel bos, bos met hoofdfunctie natuur, produktiebos, geïntegreerd bos, korte omloop bos, bosdoeltype (noem er tien en geef van ieder een voorbeeld!), bosbegrazing, extensief beheerd bos, natuurontwikke-

lingsbos, exoot, agressieve exoot, enzovoort, enzovoort. Termen uit een discussie, die ik jammer genoeg (maar ook gelukkig, het scheelt vele pakken onleesbare taal) op dit moment wat meer van afstand volg.

En het zou zo gemakkelijk kunnen zijn: laat overal waar dat kan bos groeien. Geef er een duidelijke doelstelling aan. Kies daarbij uit de volgende mogelijkheden: hout produceren, oud cultuurbos behouden of autonoom bos, dat wil zeggen bos waarin mensen niet ingrijpen. In al die bossen zal gerecreëerd worden. Al die bossen kleden het landschap aan. Noem niet iets multifunctioneel of geïntegreerd, omdat..., ja, waarom eigenlijk? In al die jaren dat ik naar bosbeleid heb zitten kijken, heb ik een ding wel vastgesteld: de totale verwarring die meestentijds gecreëerd wordt, als het om het bosbeleid gaat, komt voor een groot deel voort uit tegenstellingen. En wellicht wel schijnbare tegenstellingen. Mijn zorg is dat Nederland, een van de rijkste landen van de wereld, bijdraagt aan het behoud van de oorspronkelijke natuur. Noem het oerbos, autonome natuur, of hoe je maar wilt. Er zijn mensen die zich als hun voornaamste zorg hebben gesteld, dat Nederland voor een deel in de eigen houtbehoefte voorziet. En er zijn mensen die verslingerd zijn aan de Verkade-albums en 'Wilde planten' van Westhoff c.s. Die natuurbehoud willen plegen. Het moet toch mogelijk zijn om het Nederlands bos in deze drie categorieën in te delen en dan eindelijk eens aan het werk te gaan?

Bosbeleid in een van de rijkste landen der wereld: armoede in het stellen van duidelijke daden.